

Vastaus Jussi Saramon ja usean muun (22) valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian omistajaohjauksesta

VD/8198/00.02.00.03/2014

ML/PvN/SB/LL

Valtuutettu Jussi Saramo ja 22 muuta valtuutettua tekivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

"Vantaan ja Helsingin aloitettava neuvottelut Vantaan Energian omistajaohjauksesta

Vantaan Energia on päättänyt nostaa omistusosuuttaan Pohjois-Pohjanmaan Pyhäjoelle suunnitteilla olevasta uudesta Fennovoiman ydinvoimalasta yli 20 muun omistajan vetäytyttyä hankkeesta. Hankkeen alkuperäisen moottorin, saksalaisen E.ON:in ja muiden jo aiemmin vetäytyneiden lisäksi ainakin Kesko ilmoitti jo alkuvuodesta haluavansa irti hankkeesta, mutta Fennovoima ei ole hyväksynyt Keskon vetäytymistä.

Syynä rahoitusvaikeuksiin on uuden ydinvoiman korkea hinta, joka on jatkanut nousuaan samalla kun uusiutuvan energian tuotantokustannukset laskevat. Esimerkiksi Olkiluodossa kolmosreaktorin hinta on kolminkertaistunut alkuperäisestä hinta-arviosta ja arvioitu valmistumisaika siirtynyt vuodesta 2009 vuoteen 2018. Myös Fennovoiman hankkeeseen E.ON:n tilalle tulleella venäläisellä Rosatomilla on ongelmia omien hankkeidensa aikataulujen ja kustannusten kanssa.

On mahdollista, että Fennovoiman ydinvoimalan tuottaman sähkön hinta tulee olemaan markkinahintoja korkeampaa ja siten tappiollista, vaikka rakentaminen etenisi suunnitelmien mukaan. Mikäli rakentamisessa tulee ongelmia monien muiden uusien ydinvoimalainvestointien tavoin, on omistajat sidottu kymmeniksi vuosiksi raskaasti tappiolliseen toimintaan. Pyhäjoen voimala hyödyttääkin lähinnä kaksoisroolissa voimalan toimittavaa Rosatomia. Myöskään aluetaloudellisia hyötyjä ei hankkeesta ole odotettavissa Vantaalle tai Helsinkiin.

Vantaan kaupungin johto on ilmoittanut, ettei se voi käyttää omistajaohjausta Vantaan Energiaan Helsingin kanssa tehtyyn osakassopimukseen vedoten. Sopimuksen tulkinnasta ja periaatteellisesta suhtautumisesta ydinvoimaan riippumatta me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan Energiasta 60 % omistava Vantaan kaupunki ja 40 % omistava Helsingin kaupunki käyvät pikaisesti neuvottelut siitä, miten omistajaohjaus tulevaisuudessa järjestetään. Kuntalaisten omaisuudesta on pidettävä yhtä hyvää huolta kuin yksityisestäkään."

Kaupunginvaltuusto 22.9.2014 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernipalvelut toteavat vastauksena aloitteeseen seuraavaa:

Vantaan Energia Oy on antanut 22.12.2014 päivätyn esityslistan liitteenä olevan lausunnon liittyen sekä Fennovoiman Hanhikivi 1- ydinvoimahankkeen rahoitustilanteeseen että omistajaohjaukseen yhtiössä.

Yhtiön lausunnossa todetaan mm. Fennovoiman Hanhikivi 1 – voimalan rahoitustilanteesta, että "kotimaista rahoituspohjaa tarvitaan lisää osan osakkaista jättäytyessä eri syistä pois hankkeesta. Valtioneuvosto on ilmoittanut, että kotimaisen omistuksen tulee olla vähintään 60 % siinä vaiheessa, kun rakentamislupahakemus alkukesällä 2015 jätetään työ- ja elinkeinoministeriölle. Fennovoiman emoyhtiö Voimaosakeyhtiö SF on ilmoittanut tavoitteekseen, että yhtiön koko nykyiselle 66 %:n omistusosuudelle saadaan kotimainen omistus ja siten rahoitus. Tällä hetkellä julkistettu suomalaisten rahoitussitoumusosuus on 55,5 %. Myöskään Fortumin tiedonanto kiinnostuksesta osallistua osakkaana Voimaosakeyhtiö SF:ään ei tue käsitystä hankkeen rahoitusvaikeuksista, vaan on johtamassa positiiviseen ongelmaan, jossa Fennovoiman hankkeeseen haluavia sijoittajia on tulossa enemmän kuin osuuksia on tarjolla".

Yhtiö toteaa myös, että "Fennovoiman Hanhikivi 1 – ydinvoimalahanke ei sisällä kannattavuuden tai riskien näkökulmasta muita Vantaan Energian investointihankkeita suurempia riskejä. Laitos hankitaan kiinteään hintaan, jolloin mahdolliset lisäkustannukset jäävät toimittajalle. Lisäksi laitostoimittajan kanssa on sovittu sähkön omakustannushintaan vaikuttavista takuista, jotka pienentävät oleellisesti kaupallisen toiminnan alkuvuosien riskiä".

Vantaan Energia Oy toteaa lisäksi, "että yhtiön hallituksen puheenjohtaja on kertonut osakassopimuksen oleellisen sisällön yhtiön hallituksen jäsenille, joten hallituksen päätöksenteossa on voitu toimia riittävällä ja asianmukaisella tasolla osakassopimuksen mukaisesti. Lisäksi on muistettava, että Vantaan Energia Oy:n hallituksen jäsenet ovat tähän tehtäväänsä yhtiön omistajakaupunkien puolueiden yhdessä valitsemia ja nimeämiä. Yhtiön toimintaa johtava hallitus nauttii siten myös omistajakaupunkien poliittista luottamusta".

Konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue toteaa, että Vantaan kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti 17.12.2012 § 7, että 1.1.2013 voimaan astuva Vantaan kaupungin konsernistrategia ei päätöksen kohdan c) mukaan sido Vantaan Energia Oy:tä. Yhtiön hallitukseen on toimikaudelle 2013–2014 yhtiökokouksessa valittu Vantaan kaupungin edustajat konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaisesti. Yleisjaosto ei ole nimennyt yhtiön hallitukseen asiantuntijajäsentä. Yhtiö raportoi kaupungin raportointiaikataulun mukaisesti kaupungin yleisjaostolle yhtiön toimintaympäristöstä, toiminnasta, taloudesta sekä tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi yhtiö vastaa riskienhallintakyselyyn kaksi kertaa vuodessa.

Omistajakaupungit ovat käyneet ja käyvät tarvittaessa keskusteluja Vantaan Energia Oy:tä koskevissa kysymyksissä. Nykyistä käytäntöä ei ole konsernihallinnon ja rahoituksen käsityksen mukaan tältä osin syytä muuttaa.

Kaupunginhallitus 9.2.2015 § 38

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Jussi Saramolle ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konserni- ja asukaspalveluiden toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen jäsen Hannu Kokko esitti, että aloitevastaus palautetaan valmisteluun. Kaupunginhallituksen jäsenet Riikka Åstrand, Pirkko Kotila ja Riitta Ryhänen kannattivat Kokon esitystä.

Puheenjohtaja totesi asiasta jouduttavan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat Kokon esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 jaa-ääntä (Bruun, Kaira, Karlsson, Letto, Mäkinen, Mäntynen, Niemelä, Niinistö, Orpana, Suvenslami) ja 5 ei-ääntä (Kokko, Kotila, Näätsaari, Ryhänen, Åstrand) yhden jäsenen (Jääskeläinen) äänestäessä tyhjää, joten palautusesitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

Liitteet:

- Vantaan Energia Oy:n lausunto 22.12.2014 (salassa pidettävä julkisuuslain 24 § 1 mom. kohta 20)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, puh. 09 839 22033, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi